

Note: 1) All questions are compulsory.
2) All questions carry equal marks.

Time: 21/2 hours
Marks: 75

1) Define museology. Review the museum movement in India till 1947.

Or

1) Assess the role of curator as a custodian of the museum.

Or

2) Describe the various types of exhibitions put up by the museum.

2) Examine the changing role of museums in the 20th century

3) Evaluate the significance of archives in the study of History.

Or

3) Explain the classification techniques of archival records

4) Discuss any two general schemes of classification

Or

4) Review the enemies of books. Enumerate the precautions to be taken to avoid damages to the books in the library.

5) Write short notes on any two of the following:

- a) Types of museum
- b) Methods of collection of objects
- c) Preservation techniques in archives
- d) Different types of library catalogue

*****

[वेळ : २^१ तास]

[गुण : ७५]

Please check whether you have got the right question paper.

- सूचना :
१. सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
  २. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

- प्र.१. वस्तूसंग्रलयाची व्याख्या सांगून इ. सन १९४७ पर्यंतच्या भारतातील वस्तूसंग्रहालय चळवळीच्या विकासाचे मुल्यांकन करा.

किंवा

वस्तूसंग्रहालयाचा संरक्षक म्हणून अभिरक्षकाची भूमिका स्पष्ट करा.

- प्र.२. वस्तूसंग्रहालयातील वस्तूप्रदर्शनाच्या विविध पद्धतीचे वर्णन करा.

किंवा

विसाव्या शतकातील वस्तूसंग्रहालयाच्या बदलत्या भूमिकेचे परीक्षण करा.

- प्र.३. इतिहासाच्या अभ्यासात अभिलेखशास्त्राच्या महत्वाचे मुल्यांकन करा.

किंवा

अभिलेख कक्षातील कागदपात्रांच्या वर्गीकरणाची तंत्रे स्पष्ट करा.

- प्र.४. ग्रंथालयीन वर्गीकरणाच्या कोणत्याही दोन सर्वमान्य पद्धतीची चर्चा करा.

किंवा

ग्रंथालयातील पुस्तकांचे शत्रु कोणते ? त्यापासून उद्भवणारे धोके टाळण्यासाठी ग्रंथालयात कसे नियोजन केले जाते.

- प्र.५. खालीलपैकी कोणत्याही दोन टिपा थोडक्यात लिहा.

अ) वस्तूसंग्रहालयाचे प्रकार

ब) वस्तूसंग्रहाच्या पद्धती

क) अभिलेखक संवर्धनाची तंत्रे

ड) ग्रंथालयातील तालिकीकरणाच्या विविध पद्धती

*****